

	МЕТОДОЛОГІЯ І ЛОГІКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПОЛІТИКИ Ступінь вищої освіти –другий (магістерський) Освітньо-професійна програма: 052 «Політологія» Курс навчання: 1, семестр 2 Кількість кредитів: 3, 90 годин Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35, щотижнево за розкладом
---	---

СИЛАБУС

Викладач:	доктор політ. наук, професор Мілова Марія Іллівна
Кафедра:	Політології
Контактна інформація:	milova @onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами здійснюється через вказаний E-mail, зустрічі на консультаціях (очні та он-лайн), гугл клас за посиланням:

<https://classroom.google.com/c/NTcwNzEwMTMxMTRa?cjc=zcn2kia>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна обов'язкова, викладається у формі лекцій (16 год.) та практичних занять (14 год.), організації самостійної роботи здобувачів (60 год.). Підсумковий контроль – залік.

Викладання курсу передбачає практичне оволодіння здобувачами – магістрами спеціальності політологія методологією та логікою наукового пошуку, наукового дослідження, побудови наукових теорій, наукових проєктів, опанування методологічного інструментарію для вирішення завдань професійної діяльності у поясненні змісту, тенденцій та проблем сучасних політичних процесів.

Пререквізити вивчення дисципліни: «Філософія», «Загальна теорія політики», «Кількісні та якісні методи у соціальному дослідженні», «Методика і технологія політичних досліджень», «Політичне прогнозування», «Філософія політики».

Мета дисципліни полягає у наданні магістрам-політологам ґрунтовних знань з методології наукового аналізу в контексті сучасних досягнень світової та української політичної науки, зокрема теоретичних знань, практичних

навичок реалізації вимог логіки й методології наукових досліджень та забезпечення політологічного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців. Насамперед це стосується методології й логіки наукового аналізу, моделювання проблем дослідження, їх обґрунтування, аргументації та інтерпретації у поясненні змісту, логіки та виявленні тенденцій розвитку сучасних політичних процесів.

Завданням курсу є розкриття змісту основних понять / категорій та методологічних підходів до аналізу політичних явищ; ознайомлення здобувачів із широким спектром наукового інструментарію, зокрема методами та процедурами вивчення політичної дійсності; оволодіння теоретичними та практичними навичками з використання прикладного дослідницького інструментарію для аналізу соціально-політичних ситуацій і подій; сприяння придбанню навичок аналітичної роботи у підготовці професійних тестових матеріалів (експертизи) та надання конкретно-практичної допомоги у підготовці досліджень у вигляді кваліфікаційної та іншої наукової роботи.

Практична складова пов'язана із досягненням здобувачами проблематики сучасної політичної науки, її теоретико-методологічних основ та створення необхідного підґрунтя і мотивації до самостійного проведення фахових наукових досліджень, підготовки наукових проектів, опанування методологічного інструментарію для вирішення завдань професійної діяльності, зокрема в аналізі змісту, тенденцій, проблем та перспектив сучасної глобальної, регіональної та внутрішньої політики.

Крім того, навчальна дисципліна має на меті практичну апробацію набутих теоретичних знань під час написання та представлення академічного тексту (есе, кваліфікаційна робота, доповідь на конференції, підготовка відповідних презентацій, публікація в науковому виданні, індивідуальне завдання - аналітична записка у період проходження практики) з урахуванням обов'язкового звернення здобувача до загальноукраїнського та регіонального контекстів проблеми, яка розглядається.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
1. Наука та наукове дослідження. Принципи, засоби та властивості дослідження	Зрозуміти зміст та завдання курсу. Знати та вміло інтерпретувати зміст та розуміння сутності наукового знання, наукового дослідження та основних наукових понять, що складають науково-методологічний інструментарій сучасної науки; вміти застосовувати для розв'язування складних завдань політичної науки у розумінні природи та значення політики як	Питання, реферати, тести

	специфічного виду людської діяльності і особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. Вміти пояснювати специфіку соціально –гуманітарного знання та його відмінності від природничого.	
2. Основні фази, етапи та рівні наукового дослідження	Знати різновиди та типи досліджень, вміти їх пояснювати та застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності. Розумітися на основних фазах /етапах дослідження задля послідовного виконання дослідження.	Обговорення, реферативні роботи,
3. Політологічне дослідження: програма та етапи проведення. Інформаційна база дослідження.	Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології. Розумітися на особливостях політологічного дослідження; виокремлювати і формулювати зміст наукової проблеми в цілому, та власного дослідницького проекту зокрема; чітко визначати об'єкт та предмет дослідження; формулювати гіпотезу; обґрунтовувати, доводити і пояснювати її; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рекомендацій.	Обговорення, завдання, презентації Підсумкова контрольна робота – індивідуальне завдання
4. Поняття методу та методології дослідження	З'ясувати співвідношення понять метод/методика/методологія. Знати та чітко розрізняти основні поняття, методи і методики застосування, оперувати ними та вміло використовувати набуті теоретичні знання під час практичної діяльності; прогнозувати розвиток політичних процесів, визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей.	Питання, обговорення, презентація
5. Наукова теорія як форма існування науки: побудова, пояснення та верифікація	Знати правила побудови й доведення теорії; її верифікацій. Вміти формулювати гіпотезу; обґрунтовувати, доводити і пояснювати її; показати спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу	Питання, реферативні роботи, дискусія
6. Методи наукового дослідження. Якісні та кількісні методи у політологічних дослідженнях	Оволодіння теоретичними та практичними навичками з використання прикладного дослідницького інструментарію; вміти користуватися широким спектром наукового методологічного забезпечення, зокрема методами та процедурами аналізу політичної реальності. Вміти застосовувати	Реферативні роботи, Обговорення, дискусія Підсумкова робота – індивідуальне

	методи та процедури отримання знання в сфері політичних досліджень; виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції	завдання
7. Логіка задумки дослідження, його етапів і кінцевих висновків.	Знати вимоги законів формальної логіки і силогістики до наукового дослідження; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень. Розуміти логіку побудови процесу дослідження, взаємозв'язок кожного з етапів, починаючи від задумки до кінцевих висновків.	Питання, підготовка презентації, тести
8. Аргументація та інтерпретація як логіко-методологічна проблема доведення в дослідженні	Розумітися на понятті та значенні «факту» та його функції в аргументації та доведенні як обґрунтування умовиводу. Знати види, правила доведення та професійно їх використовувати в науковому дослідженні. Вміти застосовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на різних рівнях та вміло здійснювати критичний аналіз	Питання, підготовка презентації, тести
9. Підготовка та написання кваліфікаційних (магістерських) досліджень	Знати сутність, основні принципи, техніки й процедури методології і логіки наукового дослідження; чітко визначати об'єкт, предмет та результати наукового дослідження; забезпечувати якість виконання власного дослідження відповідно до встановлених вимог; письмово оформлювати науково – дослідницьку роботу з урахуванням вимог щодо академічної доброчесності. .	Презентація /апробація, Підготовка до захисту.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бейлін М. В. Основи наукових досліджень : наук.-метод. посібник / М. В. Бейлін. – Харків : ХДАФК, 2012. – 184 с.
2. Габрієлян О.А. Політична наука. Методи досліджень. Підручник. – К.: ВЦ «Академія», 2012. 320 с.
3. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації / Н. А. Громадська. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – 56 с. – (Методична серія ; вип. 277)
4. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків, 2017. 272 с.
5. Доцяк І.І. Методика і техніка політологічних досліджень: Навчально-методичний посібник для студентів. Напрямок підготовки 052 «Політологія» - Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ Прикарпатського націон.ун-ту імені Василя Стефаника, 2017. – 38 с

6. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. – Полтава: Оріяна, 2012. 183 с.
7. Мацієвський Ю., Лебедюк В. Як писати наукові роботи з політології?: : [навчальний посібник]. Вид.друге, перер. і доп. / Ю. В. Мацієвський, В. М. Лебедюк. – Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2015. 148 с.
8. Подольська Е.А. Методологія наукових досліджень. Термінологічний словник. – Харків: Вид-во НУА, 2016.124 с.
- 9.. Теоретико-методологічні підходи до вивчення суспільно-політичних інститутів та процесів: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; [авт. колект.: С. Асланов, І. Вегеш, Г. Зеленько та ін.). Ужгород. нац. ун-т. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 560 с.
10. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. – Д.: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.
1. Empirical Political Analysis International Edition (2018). Richard C. Rich, Craig Leonard Brians, Jarol B. Manheim, Lars Willnat/ 4th ed. View all formats and editions. New York. 398 p.

Див.:

<https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781315109664/empirical-political-analysis-craig-leonard-brians-richard-rich-jarol-manheim-lars-willnat>

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – **ЗАЛІК**

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Наука та наукове дослідження. Принципи, засоби та властивості дослідження	0 – 6 (опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Основні фази, етапи та рівні наукового дослідження	0 –6 (опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Політологічне дослідження: програма та етапи проведення. Інформаційна база дослідження.	0 – 8 (Опитування, індивідуальне завдання, участь у обговоренні)	0 – 8
Поняття методу та методології дослідження	0 –6 (Обговорення, опитування, участь у дискусії)	0 – 6

Наукова теорія як форма існування науки: побудова, пояснення та верифікація	0 –6 (Презентація, опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Методи наукового дослідження. Якісні та кількісні методи у політологічних дослідженнях	0 –8 (Реферативна робота, індивідуальне завдання, опитування, участь у обговоренні)	0 – 8
Логіка задумки дослідження, його етапів і кінцевих висновків.	0 –6 (Презентація, реферат, участь у обговоренні)	0 – 6
Аргументація та інтерпретація як логіко-методологічна проблема доведення в дослідженні	0 –6 (Презентація, реферат, участь у обговоренні)	0 – 6
Підготовка та написання кваліфікаційних (магістерських) досліджень	0 –8 (Опитування, презентація власних проєктів, участь у дискусії)	0 – 8
	Всього за практичні заняття	60
	Підсумкове оцінювання (30+10)	40
	Всього	100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які подаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольні завдання за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням із викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в позааудиторний час (час консультацій викладача). Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (poloz-org-osvit-process_2022.pdf (onu.edu.ua)). Невідпрацьовані

заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.

Мобільні пристрої: Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у виконанні окремих завдань.

Поведінка в аудиторії: Здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої програми. Здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.